

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

Het pastoraat van boven

Ik lees u enkele verzen uit de brief aan de Hebreëën. Hebreëën is een boek in de bijbel waarin het hoofdstukkenlang over dingen gaat waarvan wij de actualiteit niet aanstonds beseffen. Daardoor is deze brief wel eens een raadsel: vanwaar toch dat enthousiasme? We kunnen ons wel schuldig voelen omdat we daar wat vreemd tegenover staan en 't niet helemaal mee kunnen maken. Ik hoop dan toch in staat te zijn te laten zien dat 't in deze brief, ook in die wat afstandelijke stukken over Christus als onze hogepriester, inderdaad ook over ons en onze tijd gaat.

Hier is het stukje dat ik koos: (Hebreëën 7 : 26-28) ...

Als we dat de schrijver van de brief aan de Hebreëën zo met overtuiging horen vaststellen: zo'n hogepriester hebben wij nodig: heilig, zonder schuld of smet, gescheiden van de zondaars en boven de hemelen verheven – dan is er toch wel even aarzeling bij ons. Is dat zo? Zitten we daarop nu te wachten of gaat ons hart veel meer uit naar een andere hogepriester?

Hogepriester? Maar wat is dat voor iets achterhaalds?

Wel, u moet weten dat de hogepriester over wie deze brief het steeds heeft, de pastor is. Telkens gaat 't in Hebreëën over de 'grote hogepriester' en op 't slot van de brief wordt deze grote hogepriester plotseling de 'grote herder der schapen' genoemd (13 : 20). In die titel komt eigenlijk de aap uit de mouw: hé, 't gaat dus in de brief aan de Hebreëën over het pastoraat. Het pastoraat van Jezus. Het gaat over de Goede Herder die (als hogepriester) zijn leven gesteld heeft voor de schapen (Johannes 10 : 11, 15).

Nu lezen we de voorgelezen woorden nog eens: zo'n pastor hebben we nodig: heilig, zonder schuld of smet, afgescheiden van de zondaars en boven de hemelen verheven. Maar nog eens: is dat zo? Zitten we op zo'n herder te wachten?

Ergens eerder in de brief gaat 't

Toespraak voor het NRCV-programma 'Woord in de middag' op 10 juni 1985.

**DOOR
H. DE JONG
AMSTERDAM**

over de hogepriester die uit de mensen genomen is. Israël kende die in de persoon van Aäron. En opnieuw: de hogepriester uit de mensen is de menselijke pastor. Nu, van hem wordt dan gezegd: „hij kan tegemoet komend zijn jegens de onwetenden en dwalenden, daar hij ook zelf met zwakheid omvangen is die hem verplicht, evenzeer als voor 't volk, voor zichzelf offers voor de zonden te brengen" (5 : 2, 3).

Is zo'n pastor uit de mensen niet veel méér naar onze zin? Een menselijke pastor, een met begrip, een die tegemoetkomend is, letterlijk staat er: die maat houdt in zijn passies, die niet bliest van verontwaardiging als hij van zonden hoort, maar veeleer bedenkt wie hij zelf is en dan mild is en zwijgt?

Daar gaat toch voor ons grote charme van uit? Waarom wordt dat pastoraat in deze brief eigenlijk afgekeurd, voor onvoldoende verklaard? Want dat gebeurt in de gelezen verzen: „de wet stelt als hogepriester mensen die met zwakheid behept zijn (te denken valt weer aan Aäron), maar dan komt krachtens de eed van God de Zoon, die in eeuwigheid volmaakt is". Dat is Jezus Christus. Hij is Gods volmaakte hogepries-

ter en Hij is onze volmaakte pastor.

Maar een volmaakte pastor, irriteert die ons niet meer dan dat we ons door hem laten helpen? Inderdaad zijn wij zo middelmatig geworden dat volmaaktheid ons irriteert.

Het menselijke, begripvolle pastoraat oefent een grote bekoring op ons uit. Het is ook in staat gebleken het bovenmenselijke pastoraat van Jezus Christus in de schaduw te stellen. Wij zijn er aan ontwend.

Dat kwam ook wel doordat de bovenmenselijkheid van Jezus door de kerk onmenselijk gehanteerd werd. Als de Heilige Geest ons verlaat, dan is de bovenmenselijkheid van de bijbel ook onmenselijk. Dan kunnen er met de Schrift wrede dingen uitgehaald worden. En dat is ook gebeurd.

Zo is het dus gegaan: de bovenmenselijkheid van Jezus en de bijbel is in een geestloze kerk tot onmenselijkheid geworden en nu heeft men dáártegenover in onze tijd de menselijkheid ontdekt. Bovenmenselijk, onmenselijk, menselijk. En nu lijkt iedereen tevreden. We hebben een kerk met een menselijk gelaat en een pastoraat met een menselijk begrip.

Toch is dit de oplossing niet. Wij moeten terug naar de bovenmenselijkheid van Jezus Christus. De brief aan de Hebreëën heeft gelijk: zulk een pastor hebben wij ook nodig: „heilig, zonder schuld of smet, afgescheiden van de zondaars en boven de hemelen verheven". Waarom is dit waar?

Wel, we hebben nu twintig jaar het menselijk pastoraat van het begrip leren kennen. Wij zijn in alles meegaand geweest.

En nu beginnen wij te schrikken van de gevolgen. Wij zijn op veel gebieden onze christelijke zeden kwijt. Wij hebben een lawine losgemaakt die wij niet meer kunnen stoppen. En nu is de grens van de tolerantie bereikt. De maatschappij lijkt daar nog eerder aan toe dan de kerk. Het

Inhoud

- 241 Drs H. de Jong,
Het pastoraat van boven
- 242 C. J. de Leur,
Een kleine gemeente...
hoe moet dat? (1)
- 243 C. Huizinga,
De diaken als bedienaar
van het Woord (2)
- 244 Ds A. H. Algra,
Pastorale Notities
- 245 Liturgische Werkgroep,
Het Liedboek
- 246 Drs O. Mooiweer,
Boekbespreking
- 247 Drs O. Mooiweer,
Persschouw

punt komt snel nader dat wij aan het einde van ons begrip en het einde van ons geduld zijn.

De dagen zullen komen dat de homofiel het zal betreuren dat hij zichzelf als zodanig kenbaar heeft gemaakt. Want de samenleving zal 't niet aankunnen. Toch niet. Ondanks alle wetten, die hem moeten beschermen. Maar wat zijn wetten, als er geen mentaliteit achter staat? 'Zwak door het vlees', zegt Paulus (Romeinen 8 : 3).

De kerk met 't menselijke gelaat zal blijken een flop te zijn. Wat we dachten dat onze roem was, zal blijken onze nederlaag te zijn. En daar zit goddelijke bestraffing in. Want de kerk heeft met dat menselijke gelaat zichzelf gepredikt in plaats van haar Heer. En die zelfoverschatting, daar blaast God in.

Wij moeten terug naar de Here Jezus, de grote Herder der schapen. Hij bedrijft zijn pastoraat op grond van zijn eenmaal gebrachte offer ter verzoening van ál onze zonden. Achter zijn herderschap staat zijn werk als Gods hogepriester.

En, zoals er staat, „wij hebben geen hogepriester die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar één die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, doch zonder te zondigen”. Christus' pastoraat op grond van zijn werk als hogepriester is werkelijk opgewassen tegen alle zonden.

Jezus is niet de pastor van het menselijke gelaat, maar van de goddelijke liefde. Hij zit niet op het kruikje van 't begrip, maar (zoals deze brief zegt) op de troon der genade.

„Troon der genade” (Hebreeën 4 : 16) – dat drukt precies uit wat voor pastoraat Christus uitoefent en wij ook nodig hebben: een pastoraat van genade-die-haar-majesteit-behoudt.

Een pastoraat dat zeer diep kan afdalen maar om dan ook zeer hoog thuis te brengen. Een pastoraat dat als 't de verloren zoon bij de varkens aantreft, niet net zolang praat totdat de zoon aan de varkens gewend is, maar 't over het vaderhuis heeft en zegt: je moet opstaan en naar je vader gaan! Een pastoraat dat de zonde van de mens en de heiligheid van God serieus neemt, en dat tussen die beide, mens en God, toch een brug slaat met 't evangelie van de vergeving.

Menselijk pastoraat kent eigenlijk geen hoogte en geen diepte. Omdat 't niet uitgaat van Gods liefde kan 't niet echt afdalen. Het haakt halverwege af, want het geduld is op en de tolerantie is aan haar grenzen. En omdat 't niet uitgaat van Gods liefde kan 't ook niet echt verheffen. Het blijft steken in het compromis.

Het menselijk pastoraat: we konden weten dat dat de oplossing niet is. En vandaag gaan we dat ook duidelijk merken aan de gevolgen. We lopen ermee vast. Daarom is 't nu een goed moment om te zeggen: terug naar Jezus, de pastor die hogepriester is, die troont in zijn genade. „Die zeer hoog woont en zeer laag nederziet” (Psalm 113 : 5, 6).

Of: Zoals we 't in één van de psalmen zingend bidden:

*O God van Israël, leid ons verder,
hoor ons en wees weer onze herder.*

(Psalm 80 : 1, berijmd).

Een kleine gemeente..... hoe moet dat? (1)

WE LEVEN IN ONZE WESTERSE WERELD, IN HEEL EUROPA, MET OVERBLIJFSELEN VAN EEN, NAAR HET LIJKT, VOORGOED VOORBIJE TIJD.

ER IS GEEN STAD OF ER STAAT EEN GROTE KATHEDRAAL EN GEEN DORP ZONDER EEN FORSE KERK.

HET ZIJN MEESTAL PRACHTIGE GEBOUWEN, DOCH DIE VEELAL BIJNA UITSLUITEND TOT CULTURELE MONUMENTEN ZIJN GEWORDEN.

ALS 'S ZONDAGS DE KLOKKEN LUIDEN, GEVEN NOG WEINIGEN DAARAAN GEHOOR. HET IS EEN SCHAMEL GROEPJE MENSEN, DAT ZICH VERZAMELT ALS GEMEENTE.

OOK ONDER ONS KENNEN WE DIT VERSCHIJNSEL.

VEEL OUDEREN ZATEN ALS KINDEREN NOG IN GROTE KERK- GEBOUWEN, DIE GEHEEL GEVULD WAREN.

ONZE GEMEENTEN ZIJN OOK KLEIN GEWORDEN. SOMS ZO KLEIN, DAT HET MOEILIJK IS TE BLIJVEN BESTAAN.

SOMS OOK ZO KLEIN, DAT HET ONMOGELIJK IS EEN EIGEN PREDIKANT TE HEBBEN.

HET INFORMATIEBOEKJE VAN ONZE KERKEN LAAT HEEL WAT GEMEENTEN ZIEN WAARBIJ STAAT VERMELD: VACANT. EN DAT BETEKENT VAAK NIET EEN VACATURE VOOR EVEN, DOCH SOMS VOOR JAREN.

DE VRAAG IS NU: WAT MOET ER MET DIE GESLONKEN GEMEENTEN? KUNNEN WE NOG WEL VERDER MET HET VAAK SLOBBERENDE GEWAAD VAN DE ONS BEKENDE KERKELIJKE STRUCTUUR?

OVER DEZE MATERIE DRAGEN WE HIER GRAAG WAT AAN. OM ER OVER NA TE DENKEN, OVER TE PRATEN EN TE ZOEKEN NAAR BEGAANBARE WEGEN IN VERANDERENDE EN VERANDERDE SITUATIES.

Vaste structuren

In de loop der eeuwen hebben zich in de gemeente van Christus overal structuren gevormd, uitgaande van en bouwend op wat het Nieuwe Testament daarover heeft gezegd.

Soms ook zijn er allerlei vergroeiingen en misvormingen ontstaan, zoals dat bijvoorbeeld blijkt uit de eenhoofdige organisatiestructuur binnen de rooms-katholieke kerk met een heel systeem van hiërarchie. Voor ons is het duidelijk, dat dit hiërarchisch gebouw, hoe perfect het ook in elkaar zit en hoe geëlied deze machine ook loopt, te verwerpen is.

Uit de geschiedenis der kerk weten we overigens ook hoe moeilijk het gaat vaste structuren te veranderen. Immers, ze zijn eerbiedwaardig, maken een betrouwbare indruk vanwege de oudheid en wat zo is gegroeid, krijgt een gewicht en een autoriteit, die vaak nauwelijks kritiek verdraagt.

Ook binnen de Reformatie hebben zich weer vaste structuren gevormd, die overal tot nu toe zijn terug te vinden.

Immers in onze gemeenten vinden we overal als vast patroon drie soorten ambtsdragers of drie

diensten om leiding te geven en te dienen, namelijk dienaren des Woords of predikanten, ouderlingen en diakenen.

Elke gemeente zal ernaar streven om in haar midden een predikant te hebben, die belast is met „de verkondiging van het Woord van God, de bediening van de sacramenten, het voor- gaan in de openbare gebeden van de gemeente, het met zijn mede- ambtsdragers herderlijk zorgen voor de gemeente en haar leden, het verdedigen en doorgeven van de zuivere leer en het onderwijzen van de jeugd der gemeente en van allen die onderwijs behoeven” (Artikel 11, Akkoord van kerkelijk samenleven).

Normale regel bij ons en bij de kerkelijke wereld om ons heen is verder, dat de predikant een wetenschappelijk-theologische opleiding heeft genoten.

Afwijking van deze regel is mogelijk doch wel uitzonderlijk. Blijkbaar moeten alleen niet-theologen ook nog iets extra's

hebben, namelijk bijzondere of „singuliere” gaven.

Wat verder vast is, is de aanwezigheid van ouderlingen, die als dienst hebben „het weiden van de gemeente als kudde Gods, het trouw bezoeken van de leden van de gemeente, het toezien op de leer en wandel van mede- ambtsdragers, en het tezamen met de dienaren des Woords oefenen van de kerkelijke tucht” (Artikel 13, Akkoord van kerkelijk samenleven).

En tenslotte kennen we de diakenen, die tot taak hebben „het verlenen van christelijke hulp aan de leden der gemeente die in nood verkeren, en hen met raad en troost bij te staan. Naar vermogen zullen zij ook anderen hulp bieden” (Artikel 14, Akkoord van kerkelijk samenleven).

Drie ambten en vacante gemeenten

We kunnen zeggen, dat een gemeente, groot of klein, uitgaat van drie ambten. Die van predikant, ouderling en diaken. Meestal zullen ouderlingen en diakenen zondermeer in een gemeente aanwezig zijn. We hebben tenminste nog nooit in ons handboekje bij een gemeente zien staan: Ouderlingen: vacant, of Diaconie: vacant.

Ondertussen komt nu wel de gedachte op of een gemeente, die geen eigen predikant kan hebben of heeft – en we kennen kleine kerkjes, waar dat al bijna 20 jaar het geval is – misschien een incomplete gemeente is.

In ieder geval wordt door de vermelding: deze gemeente is vacant, de suggestie gewekt, dat er iets zeer wezenlijks ontbreekt.

Ja, we vragen ons ook af of zulke gemeentetjes zich meestal ook niet gedragen als arm en behoeftig, niet in staat en niet gerechtigd om alles te doen wat in Gods gemeente moet gebeuren.

En dan behoeven we maar even te herinneren aan de taken, zoals die bij de predikant werden opgesomd.

Wat moet er dan in zo'n vacante gemeente met:

- ✱ de verkondiging van het Woord van God
- ✱ de bediening van de sacramenten

Het lijkt erop, dat deze twee taken de meeste moeite geven, als een predikant ontbreekt. Wat de andere taken betreft, we hebben nog nooit een verzoek horen doen aan een predikant om in

een vacante gemeente voor te gaan in de openbare gebieden. Een dominee wordt gevraagd te komen preken en als dat toevallig zo uitkomt ook de sacramenten te bedienen.

Voor vacante gemeenten lijken doorgaans ook maar weinig andere oplossingen te zijn dan door van dichtbij of van heinde en ver, een predikant van een andere gemeente, die wel compleet is, voor een zondag te laten komen.

Een andere mogelijkheid, die meer het karakter van een noodsporang heeft, is uit de eigen gemeente een ouderling de zondagse diensten te laten doen, waarbij een preek van een predikant wordt voorgelezen. Zo'n dienst wordt ook wel „leesdienst” genoemd.

Weliswaar zal dit geen tegenstelling bedoelen te zijn met een „dienst des Woords”, alhoewel in de beleving – en zou het alleen maar de beleving zijn? – bij velen er in ieder geval een kwalitatief verschil is.

We mogen ons afvragen of zo'n „leesdienst” een dienst zonder verkondiger en dus zonder verkondiging is, een dienst zonder predikant en dus zonder prediking? We vragen maar, want vragen maakt wijs.

In dit kader lijkt dit het goede moment te zijn om onze blik te richten op een aantal dingen in het Nieuwe Testament. Hoewel we niet van plan zijn om heel uitvoerig de nieuwtestamentische gegevens wat betreft de gemeente van Christus en de ambten daarin te gaan bespreken, lijkt het toch goed enige aandacht daaraan te schenken.

Doch deze bespreking zullen we bewaren tot een volgende keer.

(wordt vervolgd)

De diaken als bedienaar van het Woord (2)

Onzekerheid, angst, desintegratie

We kunnen moeilijk tot een andere conclusie komen, dan dat de economische ontwikkeling sedert 1979, op zichzelf genomen, geen bevredigende verklaring biedt voor de grote druk op de samenleving en de crisisachtige sfeer. Er is veel meer aan de hand: datgene, waarop de mensen hun vertrouwen stelden is wankel geworden. Zijn de wortels van onze nood dan toch immaterieel? Ik kan in het bestek van deze beschouwing niet verder komen dan een (te) grove schets.

De vragen met betrekking tot wat wij immaterieel noemen, zijn voor het diakenambt zeer relevant. Welnu, dan is het inzicht onmisbaar, dat het welvaarts-optimisme en de staatsvergoding geleid hebben tot een verkorreling van de menselijke verhoudingen, die steun zouden hebben kunnen bieden in dagen van onzekerheid en angst.

Zo heeft de aan de welvaarts-groei ten grondslag liggende efficiency een grootschaligheid vereist, die de samenleving kwetsbaar maakte: gif in het leidingwater, kwik in sinaasappels en nucleaire dampen in de atmosfeer. De wand tussen orde en chaos is buitengewoon dun geworden, een handige terrorist loopt er zomaar doorheen.

De voor bewapening benodigde miljarden zijn tegelijkertijd oorzaak en gevolg van angst voor oorlog.

De onbetaalbaarheid van het sociale systeem ging hand in hand met een ontmenselijking veroorzakende professionalisering van hulpverlening en maatschappelijke zorg.

De produktiviteitsgroei door automatisering, kende als begeleidend verschijnsel de uitstoot van arbeidskrachten uit hun vertrouwde werkomgeving. Opgejaagde mensen, die lijden onder gebrek aan geborgenheid, kwamen tegenover elkaar te staan in grimmige arbeidsverhoudingen.

De jongen en de ouden

Laat ik, om het beeld althans enigszins af te ronden, nog mogen wijzen op het verschijnsel, dat de spanning om te houden wat je hebt, de inactieven van de hoofdstroom afzondert. Ik heb daarbij niet zozeer de inactieven van actieve leeftijd, de werklozen op het oog. Er is in onze samenleving nog wel een vrij breed besef, welke gevaren hier dreigen. Het gaat mij om de jeugd en de ouden. Sociale wetenschappers van de gehele wettelijke wereld zijn het erover

DOOR
C. HUIZINGA
HEERENVEEN

eens, dat de jeugd, zodra die van school komt, de samenlevingervaart als een gesloten structuur, die hun geen kansen geeft en hen niet nodig heeft. Zij wordt van haar toekomst beroofd. Met hen staan de ouderen buiten het productieproces en worden ervaren als een te kostbare last. Het staat allerm minst vast, dat de actieven van de nabije toekomst bereid zullen blijken, de via het omslagstelsel van de a.o.w. benodigde gelden ter beschikking te stellen. En ik vraag mij af, of in abortus en euthanasie zich niet de extreme voorlopers hebben aangekondigd, van een massaal uitstotingsproces.

Terwijl ik dit zeg moet ik eraan denken, hoe de profeet Joël merkwaardig zich richt op de zonen en dochters, de jongeren, enerzijds en de ouden anderzijds: de generatie van de actieven wordt niet genoemd. Heeft Petrus het niet herhaald als wondteken van de Pinksterdag? Welnu, tegen deze achtergrond is er allerm minst reden om te juichen over individualisering en reprivatisering. Men zou zich daarover kunnen verheugen als teken van een hernieuwd besef, hoe de staatswellust de schepingsorde heeft overwoekerd, maar men moet die modewoorden vrezen, als zij uitdrukking blijken te zijn van een grimmig egoïsme.

Werkloosheid

Het is met name de massale werkloosheid, herinneringen oproepend aan de bittere crisis van de dertiger jaren, die na jaren van volledige werkgelegenheid en een zelfs overspannen arbeidsmarkt, het vertrouwen in de toekomst heeft geschokt. In onze

beheersingsdrift dachten wij, dat zoiets niet meer kon gebeuren en zie, het gebeurt toch. Van 1979 tot 1985 steeg de geregistreerde werkloosheid van 210.000 tot 820.000 in 1984, om naar verwachting in 1985 te dalen tot 790.000.

Ik geloof niet dat ik mij vergis wanneer ik stel, dat voor het besef van de mensen de werkloosheid dé maat is, waarmee de diepte van de economische crisis wordt gemeten. Hoe ernstig de werkloosheid op zichzelf ook is, men ziet over het hoofd, dat de toename voor minder dan de helft het gevolg is van afbrokkeling van de werkgelegenheid, terwijl in die afbrokkeling de uitstoot door automatisering – geen crisisverschijnsel van economische aard – is opgenomen. Voor meer dan de helft is de toename het gevolg van het toenevende arbeidsaanbod. Dit arbeidsaanbod bestaat dan weer voor het grootste deel uit jongeren en is een doorwerking van de hoge geboortecijfers van de eerste jaren na de oorlog. Ook moet worden opgemerkt, dat de tot de arbeidsmarkt toetredende gehuwde vrouwen, in het raam van de zgn. individualisering van het gezin, een factor van betekenis zijn. Het gaat daarbij in de periode 1979-1985 zeker om ruwweg 100.000 arbeidsplaatsen. (Bronnen: Centraal Economisch Plan 1982 en 1985. Discussienota NCW januari 1984). Ook in het veld van de arbeidsmarkt kan worden gezegd, dat het uitblijven en achterblijven van economische groei, waardoor een toegenomen arbeids-

Redactie

Ir. A. Biersteker
T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds. K. Muller
Ds. E. R. Postma

Adres van de Redactie:
Ds. K. Muller, Dovenetel 45,
8446 SH Heerenveen
Tel. 05130-20476

Kerknieuws / Uit breder kring
M. J. F. van der Wal
Brugakker 60-17
3704 RA Zeist
Tel. 03404-61525

Wegens ziekte van ds H. de Jong moest de plaatsing van het artikel over „Clair” en „obscur” in onze verhouding tot God” uitgesteld worden. (Red.)

Lezing, gehouden op het studie-weekend van de Theologische Studie Begeleiding, door de voorzitter van de Centrale Diaconale Conferentie.

aanbod niet kon worden opgevangen, de belangrijkste factor is.

De werkloosheid brengt voor de betrokkenen een aanzienlijke daling van het besteedbaar inkomen met zich mee, terwijl bij langdurige werkloosheid het gezin moet worden opgevangen door de bijstandswet. De moeite en het leed, die daarin meekomen, zijn niet gering. Toch zou ik, zonder daar iets vanaf te doen, willen stellen, dat het verdriet van uitgeschakeld te zijn, niet meer nodig te zijn, het buiten de omgang met collega's op het werk te moeten stellen en de doelloosheid en verveling, overheersend is.

Vermindering van professionele en intramurale hulp

De gevolgen van economische stagnatie en een doorgesloten uitgavenniveau van de staat worden niet alleen merkbaar in de directe sfeer van het vrij besteedbaar inkomen; het snoeimes gaat ook door de kosten, verbonden aan professionele hulpverlening. Te denken valt aan allerlei vormen van maatschappelijke dienstverlening, gezinshulp, bejaardenzorg, gezondheidszorg, opvoedkundige hulpverlening enz. Een specifieke sector binnen dit

geheel is de intramurale zorg, die hulpverlening dus, die niet plaats vindt in of aan de huizen van de hulpbehoevenden, maar in instellingen. Te denken valt aan bejaardenhuizen, verpleeghuizen, ziekenhuizen, revalidatiecentra, rusthuizen en dergelijke. Het ligt in de lijn der verwachtingen, dat gestreefd zal worden naar verplaatsing van de hulp naar de eigen woning. Samen met de in gang gezette deprofessionalisering betekent dit, dat in toemende mate een beroep zal worden gedaan op de gezinnen en de particuliere relaties van de hulpbehoevenden. Wij moeten dan ook verwachten, dat in de toekomst zich op dit terrein nieuwe diaconale taken zullen voordoen, waarbij de inschakeling van de gemeente en met name van de zusters, noodzakelijk zal blijken. Een beroep in geld en in arbeid, aldus.

Met geld alleen is het niet gedaan

Uit het voorgaande volgt, dat onze kerken zich moeten voorbereiden op stijgende diaconale lasten, zij het, dat die stijging waarschijnlijk beperkt van omvang zal zijn. Daar bovenuit wachten taken, die bestaan in bemoediging, troosten, begeleiden, adviseren en helpen met de daad. Dat beroep in geld, zal voor onze kerken nog moeilijk genoeg worden. Zij zijn namelijk ontwend, geld voor diaconale doeleinden op te brengen.

Ik geloof niet dat ik ver mis ben als ik stel, dat de diaconale be-

grote niet meer dan 5 tot 7% uitmaakt van de kerkelijke. Dat is tekenend voor het in ons land bereikte welvaartsniveau en voor de effectiviteit, waarmee de staat de zorg aan zich heeft getrokken. Het denken vanuit het periodiek ontvangen netto loon, heeft velen het zicht ontnomen op de formidabele bedragen die hiermee gemoeid zijn. Deze bedragen kunnen we enigszins leren kennen, als we kijken naar de zgn. overdrachtsuitgaven van de staat. Dat zijn uitgaven, die bestaan uit gelden welke de staat, nadat zij deze heeft ontvangen van de burgers, weer weggeeft en dus niet zelf besteedt.

Enkele voorbeelden:

– Wet Werkloosheidsvoorziening (WWV):

1970 – 170 miljoen
1980 – 2100 miljoen
1983 – 7200 miljoen

– Bijstandsuitkeringen:

1970 – 1100 miljoen
1980 – 5600 miljoen
1983 – 10000 miljoen

– Studiebeurzen:

1979 – 690 miljoen
1983 – 1380 miljoen

– Individuele huurbijdragen:

1970 – 63 miljoen
1983 – 2500 miljoen

Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat in het jaar 1980 één gulden evenveel waard

was als 42 cent in 1970. Maar dan nog! Ondanks de toegenomen welvaart, leende de staat steeds meer geld, om het stelsel overeind te houden. Het financieringsstekort van de staat bedroeg in 1970 4 miljard gulden en in 1983 34 miljard gulden. Dat geld moet worden geleend en met rente en aflossing terugbetaald. Dit betekent, dat de voorzieningen van het heden, voor dat deel moeten worden betaald door de komende generatie. Zo gezien is het terugdringen van de staatschuld 'n zedelijke plicht (Bron: NRC Handelsblad 10 april 1985). De bedragen, die de overheid voor de overdrachtsuitgaven van de burgers vraagt, en die opliepen van 17½% van het netto nationaal inkomen in 1960 tot 46.3% in 1983, hebben de ruimte voor financiële hulp in het particuliere vlak sterk ingeperkt. De heftige bezwaren, nog maar enkele tientallen jaren geleden in kerkelijke kring geuit tegen de alles overwoekerende staatszorg, zijn verstomd.

We weten niet beter meer en we kunnen ons eenvoudig geen samenleving meer voorstellen, waarin de hulpbehoevende allereerst wordt geholpen binnen de kring van gezin en familie, daarna binnen de gemeenschap van de kerk, daarna door particuliere instellingen en tenslotte door de staat, die recht doet aan hen die zonder hulp zijn. De naastenliefde via het belastingbiljet – om een woord van Van Riessen aan te halen – is structureel in de samenleving verankerd. Een instorting van dit systeem zou dramatische gevolgen hebben: ontwijking van ons democratisch stelsel, chaos, terreur, dictatuur. Ons volk zou waden door een zee van leed.

We dachten bijna alles in onze macht te hebben, maar hoe kwetsbaar zijn we niet geworden. In een tijd van grote onzekerheden, moeten diakenen hun werk doen. Wij moeten hopen, dat in een weg van voorzichtige ombuigingen en een zich herstellende economie, de overheid de problemen meester wordt en dat geldgebrek in de primaire sfeer inderdaad een beperkt verschijnsel zal blijven.

Dan is het de vraag, hoe wij nu eigenlijk denken over dat diaconale ambt. Want weet u, die arme oude vrouw in Hoog Catharijne, was niet met geld geholpen.

(wordt vervolgd)

Als vanzelf

De Heidelbergse Catechismus heeft de laatste tientallen jaren geen beste naam: in romans, in gesprekken voor de krant of de radio en de televisie wordt de catechismus verweten dat hij zo negatief spreekt over de mens: onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Misschien zijn er ook wel hulpverleners in de sector van de psychologie en de psychiatrie die mensen in hun nood proberen te helpen door hun te zeggen, dat ze wat positiever over zichzelf moeten denken. Ze zijn echt wel wat waard en ze doen waarlijk niet alles verkeerd. Ze schieten niet overal in tekort en ze hebben niet in alle opzichten gefaald; zoals ze dat uit de catechismus geleerd hebben. Nu wordt bij zulke gelegenheden de catechismus onvolledig geciteerd, want er staat niet dat de mens onbekwaam is tot enig goed, maar dat hij dat van nature is. Dat verandert de zaak. Er zou misschien beter kunnen staan:

Pastorale notities

DOOR
A. H. ALGRA
MAASSLUIS

van nature wáren wij onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Dat sneed nog duidelijker de gerezen misverstanden af. En je moet niet vergeten dat de catechismus op andere plaatsen juist een zeer optimistisch „mensbeeld” heeft. Ik denk dan aan het 64e antwoord: het is onmogelijk dat wie één met Christus is, geen vruchten van de dankbaarheid draagt, of voortbrengen zal. Het is dus niet nodig om de gemeente te geselen met boetpredikaties, zoals vroeger vaak gebeurde en misschien nog wel. Het is niet zo noodzakelijk om het

vermanende vingertje op te heffen richting jeugd op de galerij of op de achterste rij. Wanneer de rijkdom van het Evangelie in de preek gebracht wordt, komen de goede werken als vanzelf. Daar gaat het over in Zondag 24. De ouders moeten ook niet al te ongerust zijn over hun kinderen. Die kinderen zien het niet meer zo zitten in de oude discussies waarmee de vaders zich onledig hielden. Over de zondagsheiliging met name. Maar ik heb er wel ontmoet, die nog studeerden op kosten van pa en de staat en dus zeer sober leefden en vaak de warme maaltijd maar oversloegen op hun studentenkamer, maar bij wie je dan toch wel een fotootje op de schoorsteenmantel zag van een kind uit India dat ze samen met nog een paar studenten geadopteerd hadden. „De jeugd van tegenwoordig!” Die zin wordt vaak gezocht met de gedachte: daar komt niets van terecht. Het kon nog wel eens meevallen, want er werkt onder hen een Kracht die wij meestal onderschatten.

Het Liedboek

Lied 314

„Het is duidelijk dat dit Lied inhoudelijk vooral teruggaat op de brief aan de Efeziërs: voor strofe 1 Ef. 2 : 14 v.; strofe 2 Ef. 4 : 15 v.; strofe 3 Ef. 2 : 17 v.; en voor strofe 4 Ef. 1 : 22” (Comp. p. 732). De in 1865 verschenen vertaling betekende reeds een verbetering van het oorspronkelijke Duitse lied, terwijl de thans in het Liedboek opgenomen tekst opnieuw een belangrijke verbetering inhoudt. Een vergelijking van strofe 2 moge als illustratie dienen.

Tekst 1865:

Daar trekken ze uit in alle landen,
Apostelen met een heilige last,
Zij vrezden foltring, strijd noch banden
En houden zich aan Jezus vast.
Op 't bloed der martlaars rust
de kerk
En in haar grondslag wordt
zij sterk.

Tekst Liedboek:

Gezanten gaan door alle landen,
een heilige opdracht drijft hen voort,
zij vrezden strijd noch smaad,
noch banden,
zij houden vast aan Jezus' woord.
Het martlaarsbloed is 't zaad
der kerk,
de wasdom is des Heren werk.

De melodie is dezelfde als van Lied 297.

Tekst: 3; melodie: 3.

Lied 315

Dit Lied is gebaseerd op het verhaal van het dochttertje van Jairus

DOOR LITURGISCHE WERKGROEP EINDHOVEN

(Matth. 9 : 18-26). „Het is een eenvoudig versje, waarover verder niet veel te zeggen valt. Alleen misschien dit: In dit lied wordt „het dochttertje van Jairus” een zinnebeeld voor heel de kerk”. (Comp. p. 732).

Maar deze toepassing lijkt ons niet juist. Het lied vormt wel een grote tegenstelling met het voorgaande dat wijst op een „actieve kerk”. Hier gaat het echter om een sterk „passieve kerk”: „het wacht om op te staan” (strofe 1) „voordat zij slaapt voor goed” (strofe 2), „zij slaapt ten dode toe” (strofe 4). Als kerklied is het o.i. daarmee af te wijzen.

De melodie, bedoeld om de „even eenvoudige als indrukwekkende tekst eens te meer tot spreken te brengen”, is wel zingbaar, maar van weinig belang.

Tekst: 1; melodie: 2.

Lied 316

In tegenstelling met het voorgaande ademt dit Lied een belangrijk beter en schriftuurlijker geluid t.a.v. de kerk. Het gaat hier om een gebed waarin gevraagd wordt om een open oor en een ontsloten hart voor Gods Woord, een goed inzicht en een volhardend bezig zijn in de dingen van Gods Rijk. Een activiteit aansluitend bij die van Lied 314.

De melodie heeft haar meest oorspronkelijke vorm, stammend uit het laatst van de 16e eeuw weer terug gekregen, hetgeen een aanwinst betekent.

Tekst: 3; melodie: 3.

Lied 317

„De bijbelgedeelten die in dit Lied doorklinken zijn Openb. 19, 1 : 4-8, Colossenzen 1 : 12-29; Efeziërs 2 : 20-22. Jammer dat de tekst enigszins verouderd is: „rijze, prijze, wien 't heelal eens eren zal” (strofe 1); 't groot heelal” (strofe 2).

Een vernieuwing van het Lied, ook wat de stijl betreft, zou wel gewenst zijn.

De melodie betekent een verrijking van de gemeentezang. Ze is ook te vinden bij Lied 426 en 451.

Tekst 2; melodie: 3.

Lied 318

Ter gelegenheid van de inwijding van een kerkgebouw in Eefde in 1954 werd dit Lied, dat een liturgisch karakter draagt, gemaakt. Hoewel er goed bruikbare strofen in voor komen, voldoet het toch niet in zijn geheel. Zo roept de inhoud van strofe 3 wel wat vragen op en is ook strofe 4 (nog afgezien van de minder fraaie woord-samenstelling „totterdood”) enigszins duister. Ook bij het aanroepen van de Geest in strofe 7 en 8 plaatsen we vraagtekens.

De melodie, die mogelijk van Luther stamt, is goed voor de kerkzang.

Tekst: 1; melodie: 3.

Lied 319

Alhoewel bij enkele strofen van dit Lied wat vragen rijzen (wat is b.v. de betekenis van „een toren in de tijd” in strofe 3) en enkele minder geslaagde uitdrukkingen erin voorkomen (b.v. „der heemlen Heer” in strofe 1 en „o lieve God ik kom” in strofe 5) is het over 't geheel genomen toch wel aanvaardbaar.

De melodie is zeer goed en gemakkelijk zingbaar.

Tekst: 3; melodie: 3.

Lied 320

„Dit Lied is ontstaan door een opdracht om een kinderlied te maken bij de eerste steenlegging van een kerk. Het was daarbij de bedoeling dat de kinderen der gemeente de eerste stenen zouden metselen en dat ze daarbij van alle vier windstreken zouden aantreden”. (Comp. p. 739) Vanwege deze opzet draagt het lied zo sterk het karakter van deze gebeurtenis dat het gebruik daarvoor wel erg beperkt is.

De melodie is uit de Valerius Ghedenck Clanck en algemeen bekend. Een tamelijk rustig tempo lijkt hiervoor aanwezig.

Tekst: 2 (vanwege te beperkt gebruik); melodie: 3.

☆☆☆

A. t.a.v. de tekst der liederen:

het cijfer 1

bij niet voluit Schriftuurlijke tekst, b.v. vanwege het humanistisch karakter of door een sterke piëtistische inslag;

het cijfer 2

bij een weliswaar Schriftuurlijke, maar niet direct begrijpelijke, en aanspreekbare tekst;

het cijfer 3

als de tekst volkomen Schriftuurlijk en zonder meer verstaanbaar is.

B. t.a.v. de melodie der liederen:

het cijfer 1

voor een niet-aanvaardbare melodine;

het cijfer 2

voor een onbekende melodie die na enige oefening, eventueel met behulp van een koor, door de gemeente wel te zingen is en voorts ook voor een melodie die niet bepaald tot „de beste” behoort;

het cijfer 3

voor „een goede” melodie, geschikt voor de gemeentezang.

Redactie ontving

Dr Chr. Fahner en drs L. C. Walraven, *Neem nu mijn persoon* – Over persoonlijkheid dwars door tijden en kulturen. 135 blz., f 22,50; uitgever: J. H. Kok, Kampen.

Ds J. H. Velema, *Mijn troost* – Pastorale overwegingen. 69 blz., f 10,90; uitg. J. H. Kok, Kampen.

GEZONDENE

is de titel van het boekje, dat de zendingscommissie van de kerk te Den Haag samenstelde en aan ds en mevr. Kurpershoek zal aanbieden ter gelegenheid van het 25-jarig ambtsjubileum van de zendeling op 16 september a.s.

Het boekje opent met enkele algemene artikelen over zendingswerk: de Zender, de gezondene, steunbiedende kerken en geeft daarna informatie over verschillende aspecten van het werk in het Nquto-gebied en van de persoon van de jubilaris en van zijn vrouw.

De samenstellers vonden vele vrienden bereid een bijdrage te leveren voor dit geschenk en je merkt bij het lezen een hartelijke band met werk en leven van het zendingsechtpaar.

De leden van de kerken, die Den Haag in het zendingswerk steunen ontvangen binnenkort een exemplaar van dit jubileumboekje. Voor andere belangstellenden zijn nog exemplaren beschikbaar, aan te vragen via gironummer 17.68.194 van de zendingscommissie van de Ned. Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage of bij de secretaris van die commissie, p.a. Ieplaan 97, 2565 LJ Den Haag, tel. 63.52.26.

M. de Jonge, Voorburg

Boekbespreking

WIJ BELIJDEN

– De Nederlandse Geloofsbelijdenis toegelicht –
Ds H. Veldhuizen en Drs R. H. Kieskamp.
Uitgave van J. H. Kok, Kampen. 123 pag. Prijs f 19,50.

Dit boek bevat een behandeling van de artikelen van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. De auteurs behoren tot de modaliteit van de gereformeerde bond in de hervormde kerk. De één is predikant in Rotterdam en de ander in Leerdam. In een „Ten Geleide” merken de schrijvers op, dat hun geschrift een eenvoudige verklaring van de NGB wil zijn, speciaal geschreven met het oog op gesprekskringen, lidmatenkringen (mannen)verenigingen en bijv. catechisatiegroepen van 18 jaar en ouder. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met ettelijke vragen. Dat is een voordeel van dit boek. Want zodoende kan men er mee werken en de discussie aansleutelen. Ik noem enkele van die vragen: „De catechismusprediking wil o.a. ook toerusting zijn in het belijden van de kerk. Wat zijn de gevolgen van het nalaten van de catechismusprediking?”

„Welke afgoden zijn er vooral in onze tijd? Welke is de grootste?”

„Noemt u eens bepaalde gevolgen van loslaten van het gezag van de Bijbel.”

„Heeft een christen ook een taak t.a.v. bijv. de milieu-verontreiniging? Zo ja, welke?”

Er worden hele goede opmerkingen gemaakt wanneer het gaat bijv. over artikel 5 en 7 – De Heilige Schrift (II): „Wilde God ons behoud niet, dan had Hij ons zijn Woord niet behoeven te geven.” (p. 28)

Bij artikel 12 – De Schepping – De engelen – „We moeten deze hoofdstukken (bedoeld zijn Genesis 1 en 2, O.M.) namelijk lezen door de bril van het geloof. De wetenschap, die niet vanuit het geloof werkt, zal daarom ook nooit de scheppingsleer kunnen doorgronden.” (p. 41)

Bij artikel 13 – Gods Voorzienigheid – „Daarom zal een gelovige de gunst en goedheid van God ook niet afleiden uit Gods leiding in het wereldgebeuren, maar vanuit dat wat gebeurde op Golgotha. Daar zien we God in zijn Vaderhart.” (p. 45)

Bij artikel 33, dat handelt over de Sakramenten, worden de volgende kanttekeningen o.a. geplaatst: „We kunnen op het versterkende van de sacramenten niet genoeg nadruk leggen. God vraagt voor het gebruik van de sacramenten geen groot geloof,

wel een oprecht geloof, dat echter zwak kan zijn.” (p. 95)
„Calvijn gebruikt het beeld van een bril en van medicijn. Ze geven versterking en genezing.” (p. 95/96) Heldere tekeningen verduidelijken hier en elders in dit boekwerk één en ander.

In het kader van de bespreking van art. 34, waar het gaat over de H. Doop, waarschuwen de auteurs tegen een overschatten van dit heilig sakrament (alsof alles in de Doop gebeurd is tot zaligheid), maar ook tegen een onderschatten van de doopsbediening (alsof er niets gebeurd is).

De belofte van God wordt steeds geaksentueerd. „Niet ons geloof is eerst en dan Gods Verbond. God is in alle dingen het eerst.” (p. 103)

Toch hebben wij bij alle waardeering voor het vele goede in dit boek ook wel enige kritiek. De onderscheiding tussen wedergeboorte in ruimere en in engere zin acht ik niet gelukkig (zie pag.

73). Het kan de mens verleiden om eenzijdig te speuren naar het begin van het werk van de Heilige Geest in zijn leven, terwijl het gaat om het feit, dat de Heilige Geest metterdaad permanent met hem bezig is. Ik mis dan ook voor deze onderscheiding een nadere fundering in de H. Schrift. Het hoofdstuk over de ware en de valse kerk – artikel 29 – vind ik niet sterk. Het is ook wel wat moeilijk voor mijn geachte collega's om over dit onderwerp concreet te schrijven. Want wanneer zij de opmerkingen over de zgn. notae van het ware kerkzijn toepassen op de huidige situatie in de Ned. Herv. Kerk waarbinnen zij als ambtsdragers functioneren, rijst de vraag of men de betiteling: ware kerk wel kan toekennen aan de totaliteit van het hervormde kerkinstituut. Ik heb hierop niet een afgerond antwoord.

Men kan dan wel opmerken, dat de ware gelovigen in eigenlijke zin de ware kerk vormen, maar een dergelijke vluchtheuvel biedt

ons de NGB zelf nergens. (p 87)
Bij de uiteenzetting van de gedachtengang van artikel 36 – het ambt van de overheid – wordt het besluit van de gereformeerde generale synode van 1905 om een bepaalde zinsnede uit dit artikel te schrappen gehekel. Het geldt de zin, dat het het ambt van de overheid is „om te weren en uit te roeien alle afgoderij en valse godsdienst, om het rijk van de antichrist te gronde te werpen, en het Koninkrijk van Jezus Christus te doen vorderen”.

Als nadere motivatie voor de handhaving van de geciteerde volzin poneren de beide schrijvers dan het volgende: „Hoewel de overheid alle valse religie belijst niet te vuur en te zwaard uit de weg mag ruimen, dient ze in uitzonderlijke gevallen, die op haar terrein liggen, desnoods ook door dwang en geweld datgene wat tegen de ware godsdienst ingaat tegen te gaan.” Ik acht deze nadere verklaring van het standpunt van de beide predikanten allerminst overtuigend. Wat zijn

Theologische Studie Begeleiding

Aan alle eerstejaars theologie- en 'vooropleiding'-studenten.

Op 31 augustus aanstaande begint D.V. het nieuwe seizoen voor de Theologische Studie Begeleiding (TSB). Deze begeleiding is opgezet vanuit de Nederlands Gereformeerde Kerken en bedoeld voor studenten/s uit deze kerken, die aan verschillende fakulteiten en hogescholen theologie studeren. Momenteel doen de meeste studenten dat aan de Theologische Hogeschool der Christelijke Gereformeerde Kerken te Apeldoorn, waar ook de TSB-bijeenkomsten gehouden worden.

De TSB beoogt:

- een aanvulling te geven op het studieprogramma vanuit de Ned. Geref. Kerken;
- de kontakten tussen de studenten en de kerken te bevorderen;
- de kontakten tussen de studenten onderling te bevorderen.

Gedurende het kursusjaar (sept.-mei) zijn er 9 bijeenkomsten, op zaterdagen, onder leiding van de predikanten H. de Jong, O. Mooiweer en H. Smit. De vergaderingen bestaan altijd uit twee gedeelten, nl. preekvoorstel van een van de studenten/s + bespreking en lezing + discussie. Eén keer per jaar wordt een exegesedag gehouden; we buigen ons dan een zaterdag over een bijbelboek of -deel. Dit jaar wordt de exegesedag gehouden in samenwerking met het Ned. Geref. Seminarie te Zaandam. In mei is er altijd het TSB-weekend. Naast de vaste onderdelen (preek en lezing) is er dan extra gelegenheid de onderlinge kontakten te verstevigen.

We beginnen dit seizoen, zoals gezegd, op 31 augustus. Bij deze bijeenkomst zal er een extra hartelijk welkom zijn voor de 'nieuwe' deelnemers. Dat zijn zij die dit kursusjaar beginnen met de studie theologie of zich daarop voorbereiden via een 'vooropleiding'.

Deelname aan de TSB is geen vrijblijvende zaak. Van elke Ned. Geref. student theologie wordt ver-

wacht dat hij/zij actief deelneemt aan het TSB-werk.

Je kunt je opgeven als TSB-deelnemer door te bellen of te schrijven naar de sekretaris van de TSB: Mark Janssens, Tannhäuserstraat 125, 7323 DN Apeldoorn, telefoon 055-670715. De deelname is kosteloos.

Programma Theologische Studie Begeleiding 1985/'86 (wijzigingen voorbehouden)

- 31 aug. 1985: Preek van Alex Boshuizen over Psalm 65 : 1-5.
Lezing van drs O. Mooiweer: „Uit de pastorale praktijk”.
- 12 okt. 1985: Preek van Gottfrid van Eck over Lukas 17 : 20, 21.
Lezing van drs H. de Jong: „Verhouding OT-NT”.
- 9 nov. 1985: Preek van Els van Klinken over Zondag 8 HC.
Lezing van drs H. Smit: „Bespreking van 'Entmythologisering' van R. Bultmann”.
- 7 dec. 1985: Exegesedag over de lofzang van Zacharias (Lukas 1 : 67-79).
- 18 jan. 1986: Lezing van ds F. van Deursen „Over het boek Spreuken, met toepassing op het pastoraat”.
Preek van Ben Eikelboom over 2 Kronieken 33 : 10-13.
- 15 febr. 1986: Preek van Klaas Holwerda over Openbaring 8 : 1-5.
Lezing van drs O. Mooiweer: „S. G. de Graaf als homileet”.
- 8 maart 1986: Preek van Daan Fijan over Zondag 15 HC.
Lezing van drs H. Smit: „Bespreking van 'Bevinding' van dr T. Brienens”.
- 5 april 1986: Preek van Jolande van Baardewijk over Deut. 9 : 25-29.
Lezing van drs H. de Jong: „De ambten naar het NT”.
- 9-11 mei 1986: TSB-weekend. Preek van Paul Kurpershoek over art. 27 NGB.
Lezing H. Algra „Kind en Bijbel”.

die uitzonderlijke gevallen dan? En wat blijft er zo van de roeping tot „uitroeiing” in feite over? Trouwens we leven in een democratisch geregeerd land.

Onze uiteindelijke konklusie: Al moeten verschillende dingen kritisch gelezen worden, toch meen ik, dat we hier te doen hebben met een boek, dat goede diensten bewijzen kan bij de behandeling van de Ned. Gel. Belijdenis. Ik verwacht dan ook, dat deze overzichtelijke uitgave zijn weg binnen de lezerskring van de gereformeerde gezindte zeker vinden zal.

O. Mooiweer, Enschede

Persschouw

Zwaailicht

Beneden de maat

Volgens het verhaal moet het eeuwen geleden in China gebeurd zijn. De keizer had duizend gasten voor een feest uitgenodigd. Ze waren allemaal zeer vereerd. Bij de uitnodiging zat echter één verzoek: laat elke gast een fles wijn van zeker merk meenemen. De gasten verbaasden zich over dat verzoek. De keizer was immers rijk genoeg om hen van spijs en drank in overvloed te kunnen uitdelen? Zij wilden zich echter niet verder met de zaak van de keizer inlaten. En zo geschiedde het dat alle gasten op de dag van het feest aankwamen met een fles in hun hand. Door de keizer werden zij uitgenodigd de fles te legen in een groot vat dat bij de ingang van het paleis stond. Alle gasten deden naar het verzoek van de keizer. Het feest begon.

Na enkele toespraken, hapjes en dansen nodigde de keizer de gasten uit, met hem uit het vat te drinken, waar de wijn, door allen meegebracht, in was gegoten.

De gasten voelden nog geen nattigheid. Uitbundig liepen zij naar het vat toe. De keizer echter liep met somber gezicht. Sommige gasten vroegen zich af, wat daarvan de reden was. Het werd doodstil toen de keizer het vat aansloeg. Uit het vat stroomde alleen maar water. . .

Wat was het geval? Iedere gast had gedacht: op zoveel uitnodigingen zal het er niet op aankomen dat ik, inplaats van wijn, water meeneem. Dat zal niet gemerkt worden. En zo hadden zij allen gedaan. Beschaamd dropen zij af, ze durfden elkaar niet meer aan te kijken. En de keizer, hij nodigde niemand meer uit. Maar zijn regering werd zeer streng.

Aan dit verhaal moet ik vaak denken. Met name in de kerk. Ieder heeft bij de belijdenis geantwoord met de hem geschonken gaven mee te werken aan de opbouw van de gemeente van Christus. Toch zijn het maar enkelen die een taak op zich willen nemen. De anderen zullen het wel doen, dat van mij wordt niet gemerkt. Ik breng water in plaats van wijn. Het lijkt erop dat ik meedoe maar ik sta aan de kant.

Of: mij niet gezien, laat anderen het maar opknappen, ik blijf buiten schot en kan fijn van de zijlijn mijn kritiek spuien. Op de ambtsdragers, de kerkeraad, de synode. Water in plaats van wijn. Beneden de maat, heet zoiets. Water in plaats van wijn. Hoe vaak wordt het geschonken in relaties, verbanden, samenleven en samenwerken? Er wordt iets verwacht en wat blijkt? De kerk, dat zijn wij allemaal. Zo zeggen wij het tegenwoordig graag. Ik geloof dat ook nog. Immers: wáár de gemeente is. dáár is de kerk. Dat zeggen wij tegenover de Rooms-Katholieken, die immers zeggen: waar de priester is, is de kerk. De kerk is daar waar de gemeente is. En ik zou best eens wat meer beschaamde koppen willen zien die zich bewust waren geworden water in plaats van wijn te schenken. Zullen wij eens zo'n vat aan de ingang van de kerk zetten?

We knipten dit ontdekkende artikel uit „PRESENT” – veertien-daags kerkblad van de Ned. Hervormde gemeente te Amsterdam en Amstelveen. Ds De Liefde uit Amstelveen heeft in zijn bekende rubriek een thema aangesneden, dat steeds onze volle attentie verdient. We kunnen er niet genoeg op hameren, dat de gemeente van Christus een gemeenschap van christenen is. Belijden is beleven. Wij hebben in de praktijk een diskrepantie geschapen tussen het één en het ander. Maar bloedwarm belijden houdt zonder meer praktikaal beleven in. De vertikale band met Christus moet en zal zich uitwerken in de horizontale verhouding tot de naaste. En die naaste is ieder, die éénmaal of regelmatig mijn levenspad kruist. Een bepaald fa-

cet van de geboden naastenliefde is het-alles-over-hebben-voor-de-ander. Dan kan men zijn portemonnaie niet dicht houden. Ik hoorde pas geleden een dominee voor de radio op de vroege morgen zeggen: „Uit wat iemand aan geld geeft, blijkt of hij uit het geloof leeft. Als je bankrekening de H. Schrift is waarop je vertrouwt heb je 't ABC van het geloof nog niet begrepen. Delen is vermenigvuldigen. Doe je dat vandaag niet, dan is er opnieuw een stukje van je geloof afgestorven.”

Dat zijn indringende woorden, die de spijker op de kop slaan en die waard zijn om over na te denken. Maar uiteraard mag het bij het bovengenoemde niet blijven. De kring breidt zich uit tot allerlei vormen van aktiviteit, die van ons gevraagd worden in het midden van de gemeente van Christus. Laten we ophouden roofofbouw te plegen op de ander en onszelf inzetten voor de opbouw van het lichaam van de Here Jezus Christus!

O. Mooiweer, Enschede

Uit breder kring

Theologische Hogeschool Apeldoorn

Eind juni vond reeds een inschrijving van studenten voor de nieuwe cursus plaats. Wie zich wil laten inschrijven om een begin te maken met de studie of aan de Theologische Hogeschool te Apeldoorn de studie voort te zetten, ontvangt daarvoor D.V. nog gelegenheid op donderdag 29 augustus 1985 om 14.30 uur in het gebouw van de Theologische Hogeschool, Wilhleminalpark 4, 7316 BT Apeldoorn.

Wie dat wenst kan schriftelijk informeren naar de voorwaarden voor inschrijving of dat telefonisch doen – dit laatste vanaf 19 augustus, tel. 055-213156.

Senaatswisseling van het studentencorps PFSAR te Apeldoorn

Tijdens de huishoudelijke vergadering van 9 mei j.l. heeft er een senaatswisseling plaatsgevonden. De volgende personen zijn als sennaatsleden geïnstalleerd:

Leo Buijs, praeses;
Rita Ballast, abactis;
Gerard Bijkerk, quaestor;
Christa Boerke, assessor I;
Gert-Jan Vogel, assessor II.

Het abactiaat is gevestigd: Graaf van Lijndenlaan 34, 7316 EK Apeldoorn, tel. 055-214899.

Administratie

Administratie-adres:
Postbus 84.
3956 ZS Leersum
Tel. 03434-54288

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen: uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 nov.

Abonnementsprijs:

f 47,— per jaar of f 25,— per halfjaar.
Voor studenten f 38,— p. jaar.
Buitenland f 55,— per jaar of f 70,— per luchtpost.
Gironr. 404945 t.n.v.
Geref. Persver. Opbouw,
Brabantlaan 122
2101 SK Heemstede
Tel. 023-285825

Advertentieprijs:

40 ct. per mm.
familieberichten 35 ct p. mm.
Advertenties inzenden tot
dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”
Nooitgedacht 3
3701 AL Zeist
Tel. 03404-22452

Stichting „Christelijk Studiecentrum” 1970-1985

Op zaterdag 14 september 1985 viert het Christelijk Studiecentrum haar 15-jarig bestaan, en vindt de opening plaats van het 16e studiejaar. Toegang vrij. Plaats: Jeruzalemkkerk, Troosterlaan 65, Utrecht-Tuindorp. (Bereikbaar met bus 9 vanaf Utrecht C.S.).

Onderwerp: „Heeft bezinning nog zin?”

Programma – 10.00 uur:

- dr J. G. Schaap, godsdienstpedagoog R.U. te Leiden: „Permanente bijbelse educatie: noodzaak en opdracht?”
- drs G. van Leijenhorst, staatssecretaris Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen: „Het belang van christelijke vorming voor de dagelijkse beroepsuitoefening in een post-christelijke tijd.”

13.30 uur – drie themagroepen (naar eigen keuze) over:

1. Journalistiek en beïnvloeding;
2. Nederlandse wetgeving en christelijke waarden;
3. Acupunctuur.

Tijdens deze jubileum- en opendingsdag is een crèche en kinderopvang aanwezig.

Het Jaarprogramma 1985-1986 met daarin informatie over studiekringen, cursussen, conferenties, e.d., kan men ontvangen door te schrijven aan: Christelijk Studiecentrum, Nieuwezijds

Kerknieuws

Ned. Geref. Kerk Amersfoort

Wijziging scribaat – Per 1 augustus 1985 zijn het scribaat en het kerkelijk bureau overgedragen aan: de heer J. Poeder, Van Goyenlaan 5, 3864 XC Soest, tel. 02155-22345.

Voorburgwal 96-I, 1012 SG Amsterdam (020-257141).

Wie straks studeren gaat . . .

In augustus is het dan zover. Je gaat studeren aan een universiteit of HBO-instelling. 'n Nieuw begin met een onbekende studie in een onbekende stad met nieuwe mensen.

Om op een iets gemakkelijker manier ingeburgerd te raken in die nieuwe stad, en ook om naast je studie nog iets anders te doen, sluiten veel mensen zich aan bij een studentenvereniging.

In Amsterdam, Delft, Enschede, Groningen en Utrecht zijn er studentenverenigingen die, naast de gezelligheid die je van een studentenvereniging mag verwachten (zoals bijv. sociëteitsavonden, feesten, weekends), ook - vanuit een christelijke achtergrond - bezig willen zijn met serieuze zaken als geloof en vorming. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting in „vormings“-weekenden, thema-avonden, bijbelkringen, films, werkgroepen, etc.

Kortom: die studentenverenigingen bieden je een afwisselend pakket aan activiteiten om op zinvolle en gezellige wijze je vrije tijd te besteden, samen met mensen die de combinatie gezelligheid, geloof en vorming ook zo belangrijk vinden.

Wil je informatie of heb je zin om mee te doen aan een kennismakingstijd in augustus, bel of schrijf dan naar:

VCSA,
Postbus 7077, 1007 JB Amsterdam, tel. 020-123894.

CSR,
Oude Delft 251, 2611 HE Delft, tel. 015-135681.

CSV-ALPHA,
Vrijthof THT, postbus 217, 7500 AE Enschede, tel. 053-320281.

HENDRIK DE COCK,
Nieuwe Kijk in 't Jatstraat 58, 9712 SJ Groningen, tel. 050-128117.

SSR-NU,
Oude Gracht 32, 3511 AP Utrecht, tel. 030-316929.

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN DIT BLAD!

Weduwe (59) vraagt **correspondentie** met weduwnaar.
Brieven onder no. 16-8 bur. Opbouw, Nootgedacht 3, 3701 AL Zeist.

Met vreugde delen wij U mee dat onze kinderen

Hein Griffioen
en
Annelies van Oord

zo de Here wil, op donderdag 29 augustus 1985 trouwen in het Gemeentehuis van Werkendam. Zij willen God's zegen over hun huwelijk vragen in een dienst om 5 uur n.m., in de kerk van Oud-Zuilen, Dorpsstraat 10. Deze dienst, die uitgaat van de Nederlands Gereformeerde Kerk te Utrecht, wordt geleid door de Weleerwaarde Heer Ds J. M. Smelik.

De receptie is van half zeven tot acht uur in het „Regthuys“, Dorpsstraat 12, Oud-Zuilen.

Fam. R. van Oord,
Kappenwaard 30,
Werkendam.

Fam. A. Griffioen,
Zwaardemakerlaan 31,
Utrecht.

Toekomstig adres Hein en Annelies:
Nachtegaalstr. 50bis, 3571 AK Utrecht.

De kerkeraad van de Ned. Geref. Kerk te Enschede-Zuid heeft met diepe verslagenheid kennis genomen van het plotselinge overlijden van broeder

A. VEENKANT
op 12 augustus 1985.

De kerkeraad gedenkt met dankbaarheid zijn grote toewijding en trouw waarmee hij gedurende vele jaren de gemeente als diaken en als koster heeft gediend. De Here trooste zijn vrouw en kinderen met Zijn rijke en vaste beloften.

Namens de kerkeraad,
Ds C. Bakker, praeses
L. Schreuder, scriba

Enschede, 13 augustus 1985.

In de serie

HULP BIJ BIJBELSTUDIE (16)

is in februari j.l. verschenen

God doet wat Hij zegt

door ds W. Borgdorff.

24 pagina's. **f 5,90.**

Deze bundel bevat 10 schetsen over het boek Jozua. Het boek Jozua gaat over de vervulling van al Gods beloften. Hij had beloofd dat Israël in het beloofde land zou komen en dat heeft Hij waargemaakt. Alles is uitgekomen. Nu moet ook vandaag iedere christen leven uit het geloof dat God Zijn beloften waar zal maken! Daarom is Jozua voor ons geloof een belangrijk bijbelboek.

Te bestellen door overmaking van f 5,90 per exemplaar op giro 39.10.300 t.n.v. N.G.J. te Zaandam, of bij de administratie: Laura Strating, Westzanerdijk 136, 1507 AL Zaandam, tel. 075-35.14.08.

Een uitgave van de Stichting Nederlands Gereformeerd Jeugdwerk in samenwerking met Buijten en Schipper heijn Amsterdam.

De Vereniging voor Christelijk Onderwijs e.o. te Zwolle vraagt zo spoedig mogelijk voor de

Basisschool Ichthusschool

ZWARTEWEG 46. TEL. 038-650556

A. GROEPSLERAAR (M/V)

voor 0,75 formatieplaats, waarvan 50% onderbouw en 50% bovenbouw, in bezit van Akte A, C.K.O. en appl. l.v.m. zwangerschapsverlof betreft het een tijdelijke benoeming met uitzicht op een vaste benoeming.

Basisschool De Matenburcht

TICHELMEESTERLAAN 49, TEL. 038-652374

B. GROEPSLERAAR (M/V)

voor groep 1.
l.v.m. zwangerschapsverlof betreft het een tijdelijke benoeming met uitzicht op een vaste benoeming.

C. GROEPSLERAAR (M/V)

voor 0,9 formatieplaats + 2 uur, waarvan 25% onderbouw en 75% bovenbouw.
Het betreft: 0,4 basisformatieplaats, 0,5 aanv. voor taakreal., aktivering en S.W.P.-ontwikkeling en 2 uur A.D.V.

D. GROEPSLERAAR (M/V)

voor 0,1 formatieplaats voor groep 3.

Basisschool De Bron

STOKMEESTERSLAAN 1, TEL. 038-651002

E. GROEPSLERAAR (M/V)

voor 0,2 formatieplaats voor de dinsdag voor groep 1/2 in bezit van Akte A, C.K.O. en appl.

F. GROEPSLERAAR (M/V)

voor 0,05 formatieplaats voor groep 5, 1 x per 14 dagen op dinsdagmiddag.

Van de kandidaten wordt verwacht, dat zij uit overtuiging kiezen voor het christelijk onderwijs en zich op enthousiaste wijze in zullen zetten.

Gezien de samenstelling van de teams gaat de voorkeur uit naar kandidaten, die meelevend lid zijn van één van de volgende kerkgenootschappen: Ned. Herv. op Ger. grondslag. Ned. Ger. of Chr. Ger.

Inlichtingen bij en sollicitaties te richten tot uiterlijk 24 augustus 1985 met vermelding van vakature A, B, C, D, E of F, aan de secretaresse van de vereniging, mevr. J. Schaap-ter Harmsel. Kadeneterkamp 52. 8014 CB Zwolle, tel. 038-650982.

In september verschijnt

Catechismus - Catechisatie

deel I (zondagen 1-24)

door J. H. Velema, auteur van zes andere bij ons verschenen boekjes voor catechisatiegebruik.

Elke zondag wordt in verschillende paragraafjes besproken en met een vraag voorzien. Bij elke zondag een aantal Bijbelbesprekingen. De Catechismus is nog altijd hét leerboek van de kerk der Reformatie.

De schrijver begon enkele jaren geleden met de Catechismus op zijn catechisaties op verzoek van ouders en kerkeraad.

Op actuele wijze wordt de Catechismus uitgelegd.

Prijs f 9,45

De prijs is exclusief verzendkosten.

BESTELADRES:

DRUKKERIJ NAARDEN

POSTBUS 5109 — 1410 AC NAARDEN — TEL. 02159-45208